

Харківський національний університет радіоелектроніки
Соціальна-психологічна служба

**ДОВІДКА
ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ АСПРАНТІВ
ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬО-НАУКОВИХ ПРОГРАМ**

Харків 2021

Опитування щодо якості освітньо-наукової програми (ОНП) було проведено відділом ліцензування, акредитації та внутрішньої системи забезпечення якості освіти ХНУРЕ протягом 1-4 грудня 2021 року.

Об'єктом дослідження стали аспіранти ОНП «Кібербезпека», загалом опитано 14 осіб.

Реагуючи на запитання щодо методів навчання та викладання, що застосовуються в освітньо-науковій програмі, всі опитані (14 осіб) загалом задоволені чи радше задоволені освітньо-науковою програмою, за якою вони навчаються, та методами навчання. (рис. 1).

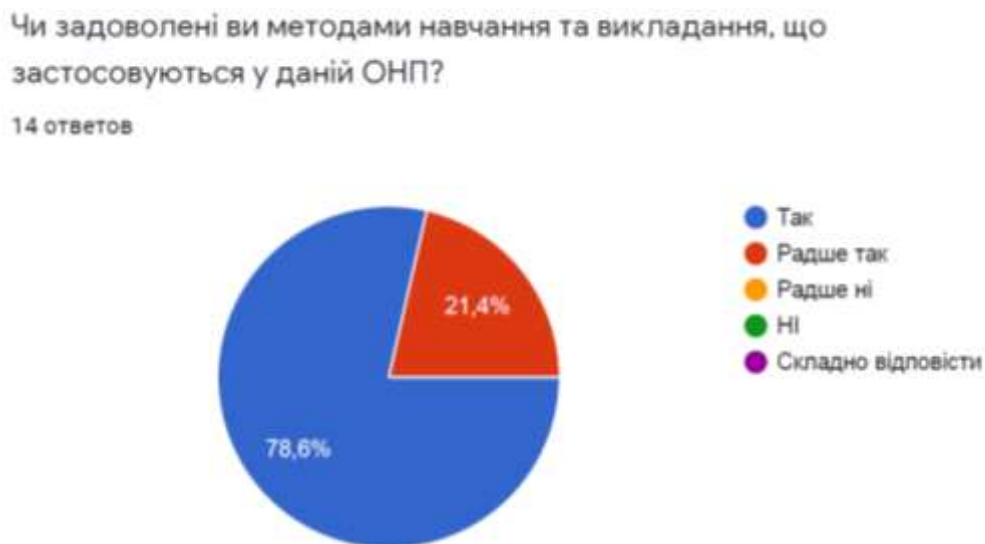

Рис.1 - Розподіл відповідей на питання «Чи задоволені Ви загалом методами навчання і викладання заданою ОП?»

Всі опитані (14 осіб) вважають, що освітньо-наукова програма, за якою вони навчаються, у тій чи іншій мірі відповідає предметній області їхньої спеціальності. (рис. 2).

Рис.2 - Розподіл відповідей на питання «Чи відповідає, на Ваш погляд, зміст даної ОП предметній області Вашої спеціальності?»

Практична підготовка за освітньо-науковою програмою передбачає набуття аспірантами різних видів фахових компетентностей.

Всі опитані (14 осіб) зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком фахових компетентностей, який забезпечується практичною та загальнотеоретичною підготовкою за даною ОНП (рис. 3).

Підготовка за освітньо-науковою програмою передбачає набуття соціальних компетенцій (soft skills) (наприклад, здатність діяти на основі етичних міркувань та академічної доброчесності, управління науковими проектами тощо).

Всі опитані (14 осіб) зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком соціальних компетентностей, який забезпечується навчанням за даною ОНП (рис. 3).

Підготовка за даною ОНП передбачає набуття аспірантами різних видів компетентностей. Чи задоволені ви:

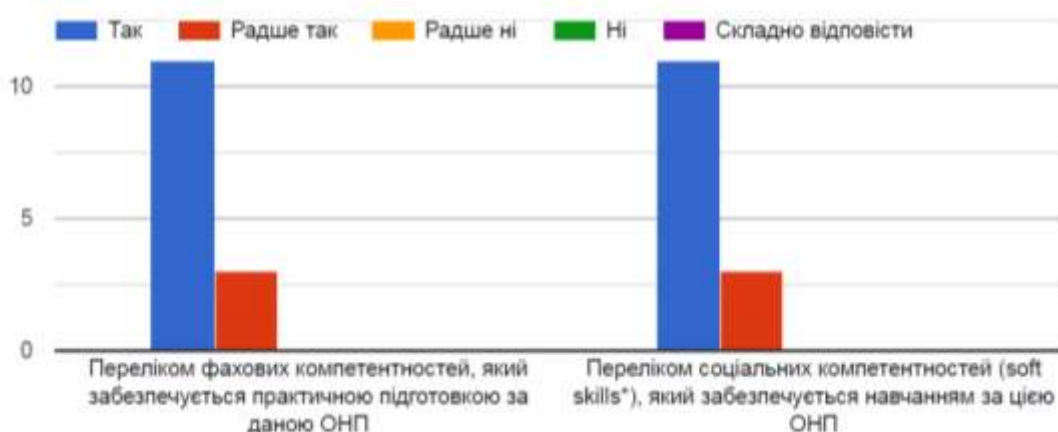

Рис.3 - Розподіл відповідей на питання «Чи задоволені Ви переліком фахових компетентностей, який забезпечується практичною підготовкою за даною ОНП?» та «Чи задоволені Ви переліком соціальних компетентностей, який забезпечується навчанням за даною ОНП?»

Оцінюючи обсяги інформації, необхідної для виконання індивідуальних завдань за даною ОНП, всі опитані (14 осіб) зазначили, що інформація надається у повному чи майже у повному обсязі (рис. 4).

У яких обсягах вам надається інформація, необхідна для виконання індивідуальних завдань за даною ОНП?

14 ответов

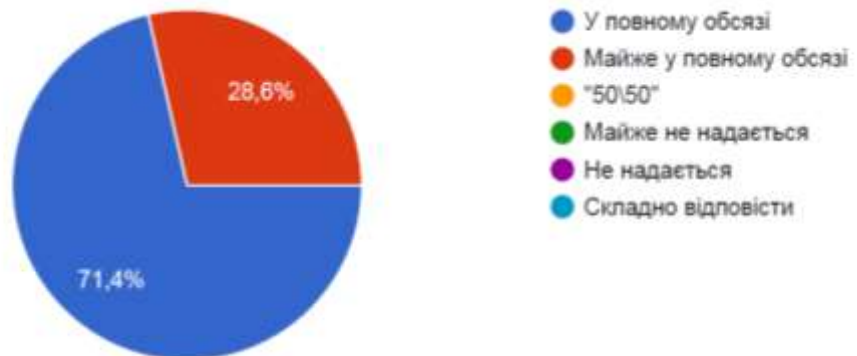

Рис. 4. Розподіл відповідей на питання «У яких обсягах надається інформація, необхідна для виконання індивідуальних завдань за даною ОНП?»

Учасникам опитування було запропоновано оцінити наявність/відсутність ознак студентоцентрованого підходу в освітньо-науковій програмі, зокрема таких:

- участь аспірантів у перегляді та оновленні змісту ОНП;
- використання викладачами різноманітних способів подачі матеріалу;
- надання викладачами дискусійних, проблемних завдань;
- заохочення викладачами самостійного критичного мислення;
- повага та увага до різноманітних потреб аспірантів;
- взаємоповага у стосунках «аспірант – викладач»;
- наставництво, підтримка з боку наукового керівника;
- чіткі, зрозумілі процедури реагування на скарги аспірантів, вирішення конфліктних ситуацій, що виникають у процесі навчання.

За результатами опитування з'ясовано, що, на думку більшості респондентів, в освітньо-науковій програмі у наявності майже всі ознаки студентоцентрованого підходу(рис. 5).

Чи наявні, на Вашу думку, за даною ОП такі ознаки студентоцентрованого підходу...

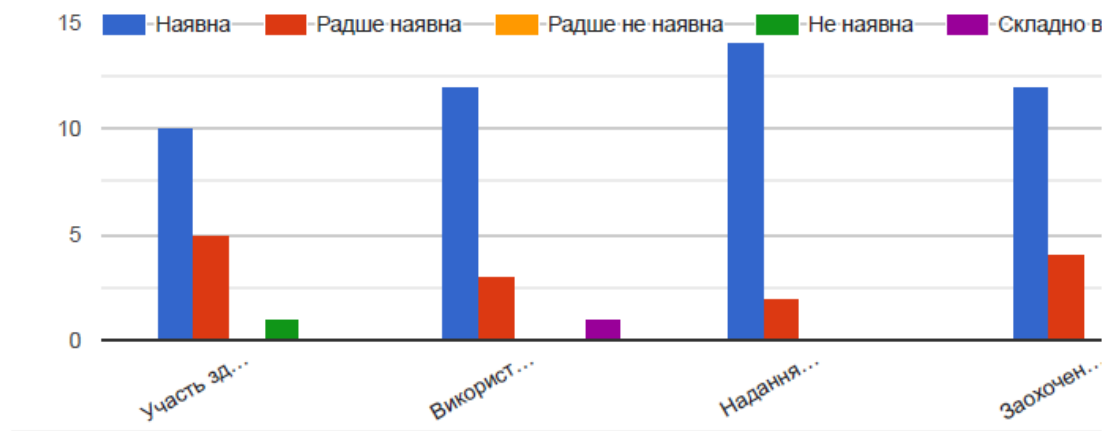

Рис. 5. Розподіл відповідей на питання «Чи наявні, на Вашу думку, за даною ОП такі ознаки студентоцентрованого підходу..?»

Більшість респондентів вважають, що у межах ОНП реалізуються такі основні принципи академічної свободи: дотримання свободи слова аспірантів (право висловлювати погляди, що можуть розходитися із загальноновизнаними); дотримання свободи творчості аспірантів; поширення знань та інформації в достатньому обсязі; свобода проведення наукових досліджень і використання їхніх результатів (рис.6).

Чи реалізуються у межах даної ОНП такі принципи академічної свободи як:

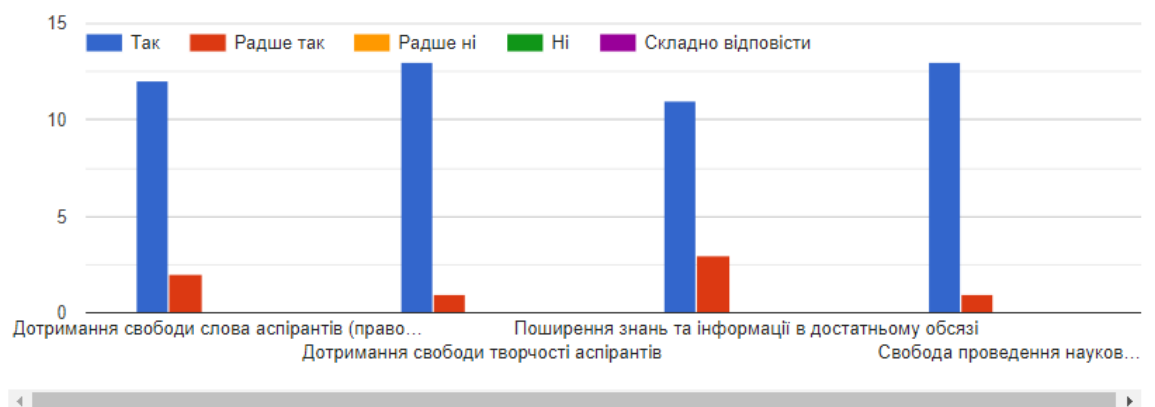

Рис. 6. Розподіл відповідей на питання «Чи реалізуються у межах даної ОНП такі принципи академічної свободи, як..?»

Більша частина респондентів (13 осіб) указують на те, що під час навчання їх ознайомлювали зі світовими науковими здобутками за їхньою спеціальністю, а одній людині виявилось складно відповісти на це запитання (рис. 7).

Чи передбачає, на ваш погляд, зміст ОНП ознайомлення зі світовими науковими здобутками за вашою спеціальністю?

14 ответов

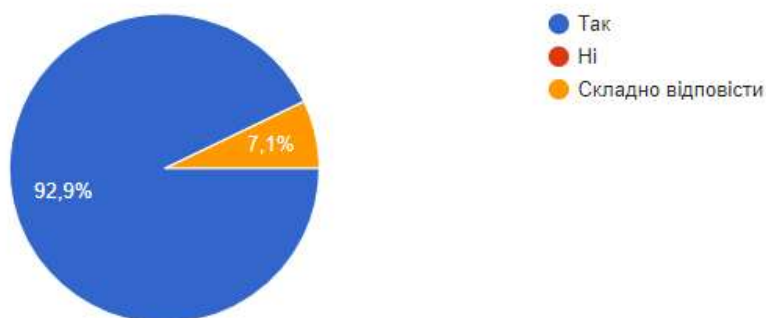

Рис. 7. Розподіл відповідей на питання «Чи передбачає, на ваш погляд, зміст ОНП ознайомлення зі світовими науковими здобутками за вашою спеціальністю?»

Опитування дозволило з'ясувати, що найпопулярнішим джерелом інформації про критерії оцінювання та результати навчання за освітньо-науковою програмою є викладачі (12 осіб) та сайт ХНУРЕ (11 осіб). Далі за популярністю іде науковий керівник (8 осіб) та інші аспіранти (6 осіб). (рис. 8).

Переважно з яких джерел ви отримуєте інформацію щодо критеріїв оцінювання та результатів навчання за даною ОНП?

14 ответов

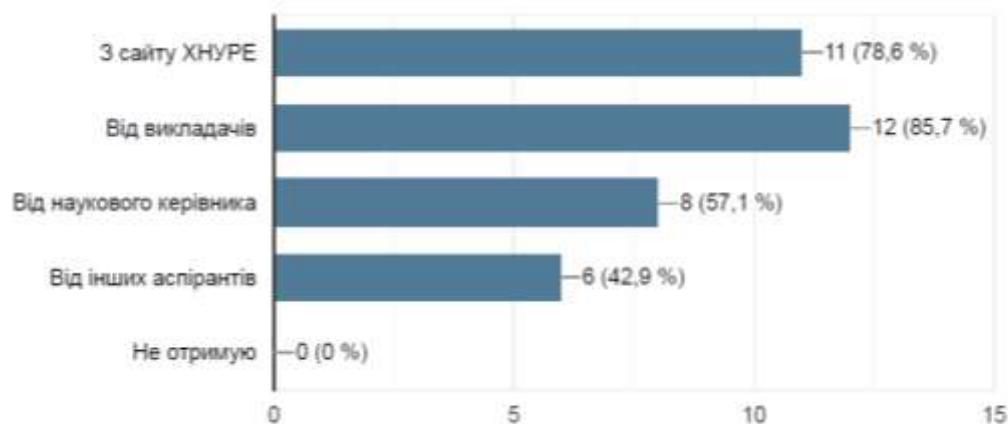

Рис. 8. Розподіл відповідей на питання «Переважно з яких джерел Ви отримуєте інформацію щодо критеріїв оцінювання та результатів навчання за даною ОНП?» (в абсолютних значеннях, кількість осіб)

Як зазначають опитані, аспірантам, які навчаються за ОНП, інформація про форми контролю та критерії оцінювання зазвичай повідомляється на початку семестру (13 осіб). Деякі з опитаних відмітили, що інформація про форми контролю та критерії оцінювання подається безпосередньо перед контрольним заходом (2 особи), або за деякий час до контрольного заходу (3 особи). Одній особі виявилось складно відповісти на це питання.

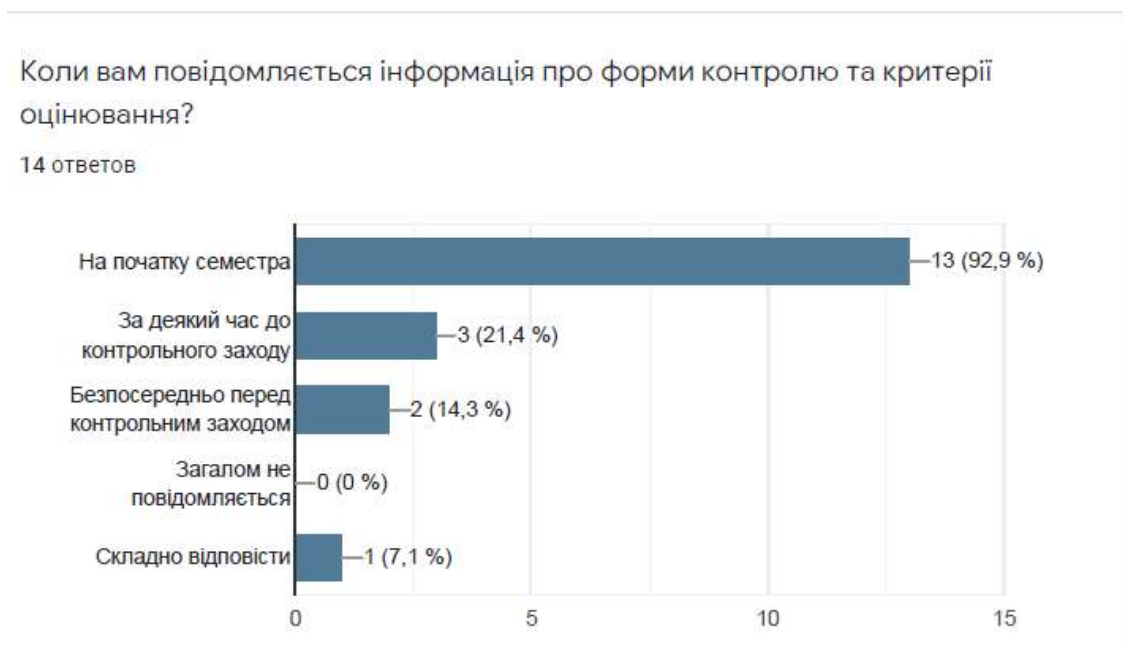

Рис. 9. Розподіл відповідей на питання «Коли вам повідомляється інформація про форми контролю та критерії оцінювання?»

На думку всіх респондентів (14 осіб), інформація щодо критеріїв оцінювання, які застосовуються в ОНП, є достатньо зрозумілою (10) чи радше зрозумілою (4 особи).

На думку переважної більшості опитаних (12 осіб) ХНУРЕ створює чи радше створює їм умови для залучення аспірантів до світової міжнародної академічної спільноти за спеціальністю. Одна людина відмітила, що такі умови радше не створюються та ще одній людині виявилось складно відповісти на це питання.

Більша частина респондентів (10 осіб) не приймала участь у міжнародних проектах за даною ОНП.

Переважна більшість респондентів (8 осіб) відзначили, що ознайомлені з процедурою повторного проходження контрольних заходів у загальних рисах, в той час, як 6 респондентів ознайомлені з такою процедурою у повному обсязі.

Переважна більшість респондентів (8 осіб) під час відповіді на питання про заходи щодо реалізації принципів академічної доброчесності у ХНУРЕ

серед аспірантів вказала на такий захід, як розміщення на сайті університету нормативної документації щодо дотримання академічної доброчесності. Ще 6 осіб вказали на такий захід, як перевірка атестаційних робіт, статей та інших наукових праць на оригінальність.

Переважає більшість респондентів зазначили, що дотримуються принципів академічної доброчесності таких, як:

- Протидіяти хабарництву
- Самостійно виконувати навчальні завдання
- Посилатися на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей
- Надавати моральну оцінку власним вчинкам, співвідносити їх з етичними нормами.

Дані опитування щодо задоволеності рівнем підтримки, що надається аспірантам з боку університету, показали таке:

- переважна більшість респонденти задоволені в тій чи іншій мірі рівнем навчально-методичної підтримки та одна людина радше не задоволена;

- переважна більшість респондентів (12 осіб) в тій чи іншій мірі задоволені рівнем матеріально-технічної підтримки, а дві людини – не задоволені;

- майже всі респонденти (14 осіб) в тій чи іншій мірі задоволені рівнем інформаційної підтримки;

- всі респонденти в тій чи іншій мірі задоволені рівнем консультативної підтримки;

- переважна більшість респондентів (13 осіб) в тій чи іншій мірі задоволені рівнем соціальної підтримки, одній людині виявилось складно відповісти на це питання.

Результати опитування щодо заходів з забезпечення безпеки життєдіяльності, в яких респонденти брали участь, свідчать, що у тренуваннях з цивільного захисту приймали участь 4 особи, переважна більшість опитаних брали участь в інструктажі з техніки безпеки (10 осіб). У процедурі медогляду брали участь 7 осіб. Ще 4 особи відмітили, що не приймали участі у жодному з заходів.

Ніхто з аспірантів (15 осіб) не звертався за допомогою з питань вирішення конфліктних ситуацій за даною ОНП.

Під час відповіді на питання про опитування для аналізу освітнього середовища, у яких аспіранти приймали участь, переважна більшість відмітила, що брала участь в опитанні щодо якості освітнього процесу (11 осіб); 7 аспірантів брали участь в опитуванні щодо академічної доброчесності, по 3є респондентів брали участь в опитуванні щодо корупції у системі вищої освіти та щодо безпеки життєдіяльності, 1 – в опитуванні щодо психологічних проблем.

Майже всі опитані відмітили, що дана ОНП забезпечує чи радше забезпечує якісну підготовку аспірантів до дослідницької та викладацької діяльності за спеціальністю.

Під час навчання в аспірантурі опитаним найбільше сподобалися викладачі та їх відношення до аспірантів, кількість навчальних дисциплін та проведення підсумкового контролю, наукові дослідження та рівень підготовки.

Під час відповіді на питання: що саме слід вдосконалити в процесі підготовки аспірантів за спеціальністю, респонденти відповіли наступне:

- Матеріально-технічну базу кафедри.
- Оновити комплекси навчально-методичного забезпечення з фахових дисциплін.
- Зменшити обсяг гуманітарних дисциплін.
- Вдосконалити співробітництво з роботодавцями та участь у реальних проектах.

ВИСНОВКИ ЗА РЕЗУЛЬТАТАМИ ОПИТУВАННЯ АСПІРАНТІВ ОНП «КІБЕРБЕЗПЕКА» ЩОДО ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

1. Всі опитані вважають, що освітньо-наукова програма, за якою вони навчаються, у тій чи іншій мірі відповідає предметній області їхньої спеціальності.

2. Всі опитані зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком фахових компетентностей, який забезпечується практичною та загальнотеоретичною підготовкою за даною ОНП.

3. Всі опитані зазначили, що вони у тій чи іншій мірі задоволені переліком соціальних компетентностей, який забезпечується практичною підготовкою за даною ОНП.

4. Всі опитані загалом задоволені чи радше задоволені освітньо-науковою програмою, за якою вони навчаються, та методами навчання.

5. Всі опитані зазначили, що інформація, необхідна для виконання індивідуальних завдань за даною ОНП, надається у повному чи майже у повному обсязі

6. Переважна більшість опитаних стверджує, що задоволені в тій чи іншій мірі рівнем навчально-методичної, матеріально-технічної та інформаційної підтримки, яка надається університетом.

7. Переважна більшість респондентів загалом задоволені тим, як реалізується в освітньо-науковій програмі студентоцентрований підхід до навчання та викладання.

8. Потребує уваги той факт, що найпопулярнішим джерелом інформації про критерії оцінювання та результати навчання за освітньо-науковою програмою є сайт університету та викладачі під час занять.

9. Більша частина опитуваних указують на те, що під час навчання їх ознайомили зі світовими науковими здобутками за їхньою спеціальністю, проте одній людині виявилось складно відповісти на це запитання.

10. Переважна більшість респондентів вважають критерії оцінювання, які застосовуються в ОНП у тій чи іншій мірі чіткими та зрозумілими.

11. Під час відповіді на питання про заходи щодо реалізації принципів академічної доброчесності у ХНУРЕ серед аспірантів було вказано на такі заходи, як розміщення на сайті університету нормативної документації щодо дотримання академічної доброчесності та перевірка атестаційних робіт, статей та інших наукових праць на оригінальність.

12. Необхідно відзначити, що більша частина респондентів не приймала участь у міжнародних проектах за даною ОНП.

13. Загалом, більшість опитаних аспірантів вважають, що освітньо-наукова програма у тій чи іншій мірі забезпечує якісну підготовку до дослідницької діяльності та діяльності викладача.